

К 78/Д 96

120000868777

ВЕЧЕР

НА БАЛЕТА

НАРОДНА ОПЕРА-РУСЕ

ДАР

от *Ангелина Ронда*

к 88
196

120000868777

МЕРЦЕДЕС ПАВЕЛИЧ

През миналия сезон (1955—56 г.), Русенската опера гостува в гр. Тимишоара — Румъния, а Тимишоарската опера — в Русе. По време на гостуването двете оперни управления подписаха договор за обмяна на творчески опит чрез гостувания на отделни артисти, диригенти, балетмайстори, режисьори.

По силата на този договор, гостува в Русенската опера и Мерцедес Павелич — балетмайстор на Тимишоарската опера.

Родена в малкото Хърватско градче Госпич, Мерцедес Павелич още от детските си години започва да учи балетно изкуство. Възпитана в традициите на балетната класика в школата на балетмайстора при Загребската опера Фиала, Павелич усвоява и най-ценното от изкуството на модернистите на Запад, като се учи от Вигман и Кройцберг във Виена и Грац, където получава диплом за балетмайстор. . . Но съзнавайки голямата отговорност

на балетмайстора, тя не се задоволява само с хореографското си образование, а се записва да следва и завършва драматическата школа в Загреб. Талантливото съчетание на изкуството на танцора и на драматическия актьор овладява с професионална вещина от Павелич и помагат да се наложи като талантлив артист и балетмайстор на Запад. Не случайно става известно нейното име през 1936 г. на танцовия фестивал във Виена. Там тя заема първо място, като изпълнителка на характерни танци и бива класирана наравно с прочутия на Запад немски танцор и балетмайстор Харалд Кройцберг. След това тя участва на Олимпиадата в Берлин, където на двуседмичната „танцова олимпиада“ е удостоена с най-високата награда — Златният олимпийски пръстен, който Павелич и сега още носи на ръката си.

Като студентка в Грац, Мерцедес Павелич се сближава с един румънски студент — нейният бъдещ съпруг и така тя става румънска поданица. Първата ѝ постановка в Загреб е модерният балет „Дон Морис“ по един разказ на Едгар По. Същият балет поставя през 1943 г. и в Букурещ.

След освобождението от фашизма 1944 г. Наредната власт отделя голямо внимание за задоволяване културните нужди на трудещите се. Създават се нови държавни театри и опери. През 1946 г. е основана Държавната опера в Тимишоара и Министерството на културата възлага на Павелич отговорната задача да създаде и ръководи балетния колектив към операта. . .

Оттогава до сега тя е постоянен балетмайстор и педагог. Поставила е следните балети: „Бахчисарайски фонтан“ от Асафиев (с тази постановка Тимишоарският балет се представи при гостуването си в Русе), „Шехеразада“ от Римски — Корсаков, „Копелия“ от Делиб, едноактните балети „Серенада“ и „Дребосъци“ от Моцарт, и редица постановки на балети към опери и концертни танци. . . Сега, преди да дойде в Русе, е разработвала един нов легендарен балет „Юнак роден от сън“ по разказ на големия писател Еминеску.

Павелич замисля този балет върху основата на класиката съчетана с модерната пластика. В този дух е за-

мислила и решението на сръбския балет „Охридска легенда“, включен в репертоара на Тимишоарския балет.

Постановките на едноактните балети и концертни танци с колектива на Русенската опера М. Павелич подготви за твърде кратък срок. През месец май т. г. тя пак ще дойде в Русе за да продължи своята педагогическа и постановъчна работа с колектива. Това ще допринесе още повече за сближаването между двата колектива.

Я. Милев

ПРОГРАМА

1. УВЕРТЮРА „Валс на цветята“ из балета „Лешникотрошачката“ — музика П. И. ЧАЙКОВСКИ.

2. СЛЕДОБЕДА НА ЕДИН ФАВН — едноактен балет по музика на Клод ДЕБЮСИ.

Участвуват: Фавн. . . . Д. Врубел

. . . . Т. Тодоров

I Нимфа . Н. Абаджиева

II Нимфа . Ст. Кондева — Ламбева

и балетен ансамбъл

3. „НА СИНИЯ ДУНАВ“ — от Йохан Штраус

Участвуват: Д. Врубел

. . . . Т. Попова

. . . . Т. Тодоров

. . . . Ж. Ангелова

. . . . П. Луканов

4. „ПИЦИКАТО ПОЛКА“ — Йозеф Штраус

Участвуват: Ж. Ангелова

. . . . В. Иванова

. . . . Т. Иванов

. . . . К. Канев

. . . . Н. Абаджиева

5. Из „ЛЕШНИКОТРОШАЧКАТА“ — П. И. Чайковски

Арабски танц: Д. Врубел

. . . . Н. Николов

Китайски танц: К. Канев

. . . . Ат. Недев

Захарната фея: Т. Попова

. . . . Е. Чолакова

. . . . В. Иванова

. . . . В. Райкова

. . . . М. Станчева

. . . . Ж. Ангелова

6. „РАЗДЯЛА“ — по музика на Клод Дебюси

Участвуват: Ст. Кондева — Ламбева

. . . . Д. Врубел

. . . . Т. Попова

. . . . Т. Тодоров

7. „ВЪРХУ ЛЕДА НА СТАРА ВИЕНА“ — едноактен балет по музика на Валдтофел (оркестър от Ладислау Рот)

Участвуват: Ст. Кондева

. . . . Н. Абаджиева

. . . . Н. Николов

. . . . П. Луканов

. . . . Ат. Недев

. . . . К. Канев

. . . . и балетен ансамбъл

Постановка на танците и скици за костюмите — МЕРЦЕДЕС ПАВЕЛИЧ — главен балетмайстор на Държавната опера в Тимишоара — НР РУМЪНИИ

Диригент — Руслан РАЙЧЕВ

Скици за декори — Цанко ДИМИТРОВ

Асистент-балетмайстор — Тошко Иванов

Художник-изпълнител — Хр. Арнаудов

Пом.-режисьори: Ото Малеев и Емил Манов

Корепетитор — Цв. Филипова

Инспциент — Л. Хаджиева

Зав. постановъчна част — Д. Казаков

Зав. шив. ателиета: Йор. Кисева и М. Колев

Театърмайстор — Т. Иванов Зав. худ. осв. — Ц. Сокеров

Грим и фризури: В. Нанчев и Л. Дякова

ПО НЯКОЛКО ДУМИ ЗА ТАНЦИТЕ

Съдържанието на балета „Следобедна на един Фави“ съм почерпила изцяло из музиката на Клод Дебюси. Колорита на костюмите съм се стремела също така да нагодя към музикалната идея на композитора. Тази прекрасна музика, която разкрива едно разнообразно лягнo настроение, изградена около един класически гръцки мит не е била написана от Дебюси специално за балет, а е замислена като музикална прелюдия. Въпреки това тя подтикна някои балетмайстори към творческо хореографическо пресъздаване, като пръв опит в тази насока и творческа дързост прояви известният руски танцьор Вацлав Нижински, което на времето предизвика шумна и противоречива полемика и западният печат.

Трябва да призная, че и мен отдавна ме е привличало хореографическото решение на тази музикална, изцяло пасгелна картина. За пръв път поставих този балет преди 16 години, още в самото начало на балетната ми дейност и за втори път сега — в Русенската опера.

Ясно е, че всеки балетмайстор изгражда своята хореографическа композиция изхождайки, преди всичко от обстоятелството, с какъв балетен колектив разполага, каква е професионалната подготовка и творчески опит на този колектив. Аз се радвам, че намерих между солистите и между ансамбъла на русенския балет талантиливи и млади хора и че техният ентузиазъм улесни много

разрешаването на художествените задачи. Този балет представлява сигурно една сериозна задача за младия русенски колектив, защото за него човек не може да се облекчи изцяло на познатите и тренирани всекидневно в класическия екзерсис стъпки и пози. Тук трябваше да бъде прокарана нова линия на движението съгласно атмосферата, която се съдържа в музиката на компониста и в характера на случката.

Ако трябва да говорим за съдържанието на този балет трябва да кажем, че то се разкрива още в неговото название — „Следобед на един Фавн“.

Не някакви тежки проблеми движат настроението на този Фавн. Той живее сред природата и я чувства интензивно, органически. Каргината представлява един душен следобед, който тласка Фавъна и неговите партньорки — нимфите, ту към ленок и сладостна нега, ту към импулсивни пориви.

„Върху леда на стара Виена“ от Валдгойфел представлява една картина пълна със свежест и младост. Ако публиката почувствува свежестта на чистия здрав зимен въздух, ако в грациозните движения на танцьорите доловим фигурите и техническите комбинации присъщи за пързалянето на кънки — този нов и обичан спорт, то тогава ние можем да считаме, че сме постигнали това което сме желали.

„На хубавия син Дунав“ по безсмъртния валс на Йохан Штраус, който със своята красота, с ярките си танцуващи линии и ефирни сини костюми прави от танцовата композиция нещо каго посвещение на древния и вечно млад Дунав, така красив и прелестен край бреговете на гр. Русе.

„Пицкато полка“ от Йозеф Штраус — е една малка шега с миналото. С дивертисментите¹⁾ из балета

¹⁾ Дивертисменти (от фр. дивертисман — развлечение) — това са малки танцови номера, които се съдържат в големия балет (в случая „Лешникотрошката“) и имат за задача, както да развличат някои от главните действащи лица, така и да дадат възможност на танцьорите да покажат своето техническо майсторство.

„Лешникотрошачката“ на Чайковски сме поставени пак пред тежки музикални и технически проблеми. Тези дивертисменти: „Арабският танц“ с своя винаги монотонно повтарящ се ритъм; буйно интригуващата случка в „Китайският танц“, както и грациозният мотив на „Захариата фея“ и „Валс на цветята“ — всички са взети от исизчерпаемата съкровищница на най-знаменития балетен компонист на всички времена П. И. Чайковски. Те дават на балетмайсторите и на изпълнителите винаги нови творчески хрумвания и технически възможности и постижения.

Тези малки комбинации на редица едноактни балети от различен стил трябва да имат задачата не само да представят на публиката една разнообразна програма, но и да дадат възможност на талантливия балетен колектив да се подготви технически за други по-отговорни постановки и задачи, които го очакват през следващата година.

МЕРЦЕДЕС ПАВЕЛИЧ

балетмайстор при Държавната опера — Тимишоара

